

การใช้คำสันธานในเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น ชาวไทยจากคลังข้อมูลภาษา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้คำสันธานในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำสันธานในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยมีทั้งลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันกับชาวญี่ปุ่น ลักษณะที่เหมือนกัน คือ ผู้เรียนชาวไทยใช้ しかし また และ そして เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่น ซึ่งอาจมีสาเหตุจากข้อมูลที่ใช้ครั้งนี้เป็นการบรรยายเกี่ยวกับอาหารจานด่วนและอาหารที่บ้าน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมักใช้คำสันธานเหล่านี้เพื่อแสดงความขัดแย้งเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของอาหารทั้งสองชนิด และเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลและอธิบายถึงสาเหตุที่ได้แสดงความขัดแย้งไป สำหรับลักษณะที่แตกต่างกันคือ พบการใช้ そうですね และ だから ในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยเป็นจำนวนมาก แต่กลับพบในเรียงความของชาวญี่ปุ่นน้อยมากซึ่งอาจมีสาเหตุจากการใช้ そうですね เนื่องจากส่วนท้ายจำเป็นต้องมีจุดเชื่อมโยงกับเนื้อความส่วนหน้าจึงส่งผลให้มีข้อจำกัดในการใช้ ในขณะที่ だから เป็นคำที่ใช้ในภาษาพูด ชาวญี่ปุ่นจึงไม่นิยมใช้ในงานเขียน นอกจากนี้ในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยยังพบการใช้คำสันธานมากเกินไปและการละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความ

คำ

สำคัญ

คำสันธาน, เรียงความ, ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย, ชาวญี่ปุ่น

A Corpus-based Study of the Use of Conjunctions in Thai Japanese Learners' Essays

Abstract

This research aims to study and compare the use of conjunctions in the essays of Thai Japanese learners and native Japanese. The data analyzed in this study were collected from the JAS corpus language archives. The study found that the use of conjunctions in essays by Thai learners is both similar and different to that of Japanese native speakers. Regarding the similarities, Thai learners use the conjunction “shikashi”, “mata”, and “soshite” as often as Japanese native speakers. This may be because the data in this study are largely focused on the description of fast food and homemade food. Therefore, the participants use these conjunctions in order to form comparisons about the pros and cons, adding information, and explaining their reasoning. Regarding the differences, Thai learners use more conjunctions such as “soreni” and “dakara” in their essays compared to the essays of Japanese native speakers, who use fewer conjunctions. This may be because native Japanese speakers understand that the use of “soreni” requires a connecting point with front-ended body text. For the conjunction “dakara”, it is primarily a spoken word; native Japanese rarely use it in writing. Moreover, the research found that Thai Japanese learners overused unnecessary conjunctions and they also omitted necessary ones.

Key words

conjunction, essay, Thai Japanese learners, Japanese

1. บทนำ

คำสันธาน คือ คำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ ประโยคกับประโยค ข้อความกับข้อความ เพื่อให้เนื้อความคงความต่อเนื่องและมีความสละสลวย คำสันธานในภาษาไทยแบ่งออกเป็นสามประเภท ได้แก่ 1) คำสันธานที่เชื่อมให้เป็นอนุประโยคโดยใช้เชื่อมเนื้อความที่คล้ายตามกัน ขัดแย้งกัน เป็นเหตุเป็นผลกัน และให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง 2) คำสันธานที่เชื่อมให้เป็นสังกรประโยคโดยใช้เชื่อมเนื้อความเพื่อแสดงลักษณะอาการ การประมาณ เวลา สาเหตุ ผลลัพธ์ และการเปรียบเทียบ และ 3) คำสันธานที่เชื่อมให้เนื้อความเด่นโดยใช้เชื่อมเนื้อความคนละตอนให้ประสานกัน และให้ความสละสลวย (กำชัย ทองหล่อ, 2537, น. 256-260) สำหรับคำสันธานในภาษาญี่ปุ่นเป็นคำอิสระที่ไม่มีการผันรูป และไม่สามารถทำหน้าที่เป็นประธาน ภาคแสดง หรือขยายของประโยคได้ แต่จะใช้เชื่อมส่วนของประโยค หรือประโยคกับประโยคเข้าด้วยกัน (ตาเกอิโร โทมิต้า และปรียา อิงคาภิรมย์ โสริเอะ, 2540, น. 195) โดยทั่วไปคำสันธานในภาษาญี่ปุ่นจะใช้เชื่อมเนื้อความที่แสดง ความหมาย เช่น ความคล้ายตามกัน ความขัดแย้งกัน และความเป็นเหตุเป็นผลกัน เป็นต้น จากลักษณะที่ใช้เชื่อมเนื้อความที่แสดงความหมายข้างต้น คำสันธานจึงเป็นคำที่ถูกนำมาใช้ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดความสนใจศึกษาเกี่ยวกับคำสันธานในภาษาญี่ปุ่นกันอย่างแพร่หลาย ทั้งการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่น และการเปรียบเทียบการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่นกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ เช่นงานวิจัยของ 落合 (2019) และ 長谷川 (2019) เป็นต้น 落合 (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและแนวโน้มการใช้คำสันธานในบทสนทนาจากแอปพลิเคชัน LINE ของผู้ใช้บริการชาวญี่ปุ่น ส่วน 長谷川 (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานในบทพูดเล่าประสบการณ์ส่วนตัวจากคลังข้อมูลภาษาของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ

สำหรับการศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย หัวข้อเกี่ยวกับคำสันธานถือว่ามีความสำคัญต่อผู้เรียนชาวไทย จึงมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับคำสันธานตั้งแต่ระดับเบื้องต้นทั้งในรายวิชาด้านไวยากรณ์และด้านทักษะการเขียน การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นระดับเบื้องต้นจะเริ่มจากตัวอักษร คำศัพท์ และสำนวนไวยากรณ์ตามลำดับ หลังจากนั้นผู้เรียนจึงสามารถแต่งประโยคความเดียวหรืออนุประโยคได้ ในขั้นตอนนี้คำสันธานจะช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมประโยคหรืออนุประโยคเหล่านั้นเพื่อบรรยายเนื้อความได้อย่างกระชับและคงความต่อเนื่อง โดยจะพบเนื้อหาที่อธิบายเกี่ยวกับคำชนิดนี้ในหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ มินนะ โนะ นิสงโกะ, ภาษาญี่ปุ่น อากิโกะโตะ โทโมตาคิ และภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น ไตจิ เป็นต้น โดยเฉพาะ มินนะ โนะ นิสงโกะ¹ เป็นหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับเบื้องต้นที่ได้รับความนิยมจากผู้เรียนทั่วโลก และถูกนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในประเทศไทยอย่างยาวนาน ซึ่งมีการอธิบายเกี่ยวกับคำสันธานในเนื้อหาตั้งแต่เล่มที่หนึ่ง โดยแนะนำคำสันธานคำแรก คือ しかる เนื้อหาที่อธิบายเกี่ยวกับคำสันธานนี้ในหนังสือมินนะ โนะ นิสงโกะ มีหลายรูปแบบ ได้แก่ ประโยคตัวอย่าง คำศัพท์ และแบบฝึกหัด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเนื้อหาข้างต้นแล้วพบว่า แม้ในรายการคำศัพท์จะมีการบอกความหมายภาษาไทย แต่ยังไม่มีการอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานในการเชื่อมประโยค เช่น การใช้ผิดความหมาย และการใช้มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เป็นต้น

จากปัญหาที่อาจเกิดขึ้นข้างต้นจึงทำให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานทั้งในงานเขียนและการสนทนา เช่น งานวิจัยของสมเกียรติ เชวงกิจวิช (2547) ที่ศึกษาและเปรียบเทียบการเชื่อมประโยคใน

¹ มินนะ โนะ นิสงโกะ เป็นหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับเบื้องต้น ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 50 บท และแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เล่ม

เรียงความภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น และงานวิจัยของพัชราพรรณ สุวรรณภูฏ (2564) ที่ศึกษาการใช้ こと ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่พบในเรื่องเล่าบรรยายภาพและบทสนทนาจากคลังข้อมูลภาษา การศึกษาการใช้คำสันธานในงานเขียนโดยเฉพาะประเภทความเรียงนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากการเขียนเรียงความเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมเนื้อความเพื่อถ่ายทอดเนื้อหา ได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีนักวิชาการ เช่น 野口 (2002, อ้างอิงใน สมเกียรติ เสงวีจิวณิช, 2547, น. 51) ได้แสดงความเห็นไว้ว่างานเขียนประเภทบรรยายหรือความเรียงควรใช้คำสันธานเชื่อมเนื้อความเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหรืออนุประโยค

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่นทั้งในภาษาพูดและ ภาษาเขียน และยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานระหว่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติกับชาวญี่ปุ่นอีกด้วย อย่างไรก็ตามพบว่า ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการใช้คำสันธานระหว่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย กับชาวญี่ปุ่นไม่มากนัก เช่น งานวิจัยของสมเกียรติ เสงวีจิวณิช (2547) และพัชราพรรณ สุวรรณภูฏ (2564) เป็นต้น สำหรับงานวิจัยของสมเกียรติ เสงวีจิวณิช (2547) แม้จะได้ศึกษาเกี่ยวกับการเชื่อมประโยค ในเรียงความภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยและเปรียบเทียบกับเรียงความของชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุม เกี่ยวกับการใช้คำสันธานด้วยก็ตาม แต่งานวิจัยนี้ได้สำรวจข้อมูลตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 หากพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหา และวิธีการสอนของหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น รวมถึงข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัย คิดว่าหากมีการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้อีกครั้ง ผลการศึกษาที่ได้อาจแตกต่างไปจากครั้งนั้น ส่วนงานวิจัยของ พัชราพรรณ สุวรรณภูฏ (2564) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยโดย เปรียบเทียบกับชาวญี่ปุ่น และยังมีการวิเคราะห์จากคลังข้อมูลภาษาที่ถูกคิดค้นและพัฒนาขึ้นใหม่โดยมีข้อมูลที่ รวบรวมไว้จากทั้งชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ ผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยนี้จึงเหมาะสม สำหรับนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้เรียนชาวไทยในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ มุ่งเน้นศึกษาและวิเคราะห์เฉพาะ こと เท่านั้น แต่ยังไม่ได้พิจารณาการใช้คำสันธานโดยภาพรวมที่พบจากข้อมูล ของกลุ่มตัวอย่างในคลังข้อมูลภาษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจะประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น ชาวไทยโดยเฉพาะทักษะด้านการเขียน เพื่อให้สามารถบรรยายเนื้อความได้อย่างกระชับและคงความต่อเนื่อง ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คำสันธานในเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจากคลัง ข้อมูลภาษา และเปรียบเทียบกับการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่นว่ามีลักษณะที่คล้ายกันหรือแตกต่างกัน อย่างไร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการเรียนการสอนเรื่องการใช้คำสันธานในการเขียนเรียงความให้มี ประสิทธิภาพ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่นกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ ได้แก่ 長谷川 (2019) และ 徐衛 (2020) เป็นต้น 長谷川 (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานในบทพูด เล่าประสบการณ์ส่วนตัวของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ โดยรวบรวมตัวอย่างบทพูดจาก คลังข้อมูลภาษาพูดในหัวข้อ “เรื่องน่าสนุกของฉัน” ซึ่งประกอบด้วยบทพูดของชาวญี่ปุ่นจำนวน 34 บท และ ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติจำนวน 77 บท ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบคำสันธานที่พบการใช้มากที่สุด 10 อันดับแล้วไม่พบความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม แต่พบการใช้ こと มากเกิน

ความจำเป็นในกลุ่มผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ ซึ่งมีสาเหตุจากความต้องการที่จะขยายเนื้อหาบทพูดของตนเอง 徐衛 (2020) ได้สำรวจคำสันธานที่พบในบทความทางวิชาการของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวจีน งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากบทความวิจัยด้านการศึกษาภาษาญี่ปุ่นที่เขียนโดยชาวญี่ปุ่นจำนวน 90 ฉบับ และวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทด้านภาษาและการศึกษาภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาชาวจีนจำนวน 90 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่า 1) ปริมาณการใช้คำสันธานของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวจีนอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับชาวญี่ปุ่นซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่สรุปไว้ว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติมักใช้คำสันธานในการเขียนเรียงความมากกว่าชาวญี่ปุ่น 2) คำสันธานที่ถูกเลือกใช้ในบทความทางวิชาการมากที่สุด 10 คำ ได้แก่ また, しかし, および, 一方, そして, さらに,あるいは, なお, ただし, すなわち และ 3) ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวจีนใช้ そして และあるいは ในการเขียนบทความทางวิชาการมากกว่าชาวญี่ปุ่น

นอกจากงานวิจัยที่เปรียบเทียบการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่นกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติแล้วยังมีงานวิจัยที่ศึกษาและเปรียบเทียบการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่นกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ได้แก่ สมเกียรติ เวงกิจจวนิช (2547) และพัชรพรพรรณ สุวรรณภฏ (2564) เป็นต้น สมเกียรติ เวงกิจจวนิช (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงประโยคในเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยโดยเปรียบเทียบกับเรียงความของชาวญี่ปุ่น งานวิจัยนี้ใช้ฐานข้อมูลเรียงความภาษาญี่ปุ่นของผู้ศึกษาภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ (Version 2, 2001) ที่มีการเก็บข้อมูลเรียงความของชาวญี่ปุ่นเพื่อใช้เปรียบเทียบกับเรียงความของผู้ศึกษาภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ ผลการศึกษาพบว่า การเชื่อมโยงประโยคในเรียงความภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยมักเชื่อมโยงด้วยคำสันธาน แม้ว่าในบางสถานการณ์สามารถละคำสันธานนั้นได้ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ประโยคความเดียวมากกว่าชาวญี่ปุ่นประมาณหนึ่งเท่า แต่มีการใช้อนุประโยคในประโยคใหญ่น้อยกว่าชาวญี่ปุ่นประมาณหนึ่งเท่าเช่นกัน ส่วนชาวญี่ปุ่นนั้นนิยมใช้รูปแทน เช่น คำสรรพนาม คำบ่งชี้ เพื่อช่วยในการเชื่อมโยงเนื้อความ ซึ่งแตกต่างจากผู้เรียนชาวไทยที่มักใช้คำศัพท์เดิมซ้ำเป็นจำนวนมาก

พัชรพรพรรณ สุวรรณภฏ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ そして ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยโดยเก็บข้อมูลเรื่องเล่าบรรยายภาพและบทสนทนาในหัวข้อ “เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวาน” ของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวไทย จากคลังข้อมูลภาษา I-JAS (International Corpus of Japanese As a Second Language) ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ そして เชื่อมความหมายที่ผิด ใช้เพื่อเป็นส่วนเติมเต็มของช่องว่างในการบรรยายภาพและการสนทนา และมีแนวโน้มที่จะใช้เพื่อเชื่อมเหตุการณ์ทั้งหมด โดยไม่ได้คำนึงว่าเหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์สำคัญหรือไม่ นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้ そして ของผู้เรียนชาวไทยแตกต่างจากชาวญี่ปุ่น กล่าวคือผู้เรียนชาวไทยใช้คำนี้โดยยึดความหมายของคำว่า “แล้วก็” ซึ่งเป็นคำแปลในภาษาไทยที่สามารถใช้เชื่อมความหมายทั้งเหตุการณ์ขัดแย้งและเหตุการณ์ที่เป็นเหตุเป็นผลโดยไม่จำกัดว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญหรือไม่ รวมถึงใช้เพื่อเติมเต็มช่องว่างในภาษาพูดได้อีกด้วย

จากงานวิจัยข้างต้น แม้ว่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการใช้คำสันธานระหว่างชาวญี่ปุ่นกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติดังเช่นงานวิจัยของ 長谷川 (2019) และ 徐衛 (2020) แต่งานวิจัยเหล่านี้ยังไม่ได้สำรวจข้อมูลการใช้คำสันธานของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย และไม่ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อผิดพลาดในการใช้โดยนำไปเปรียบเทียบกับชาวญี่ปุ่น ในขณะที่งานวิจัยที่ศึกษาและเปรียบเทียบการใช้คำสันธานของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยกับชาวญี่ปุ่นดังเช่นงานวิจัยของ สมเกียรติ เวงกิจจวนิช (2547) แม้จะได้เสนอไว้ว่า การเชื่อมโยงประโยคในเรียงความภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยนั้น บางสถานการณ์สามารถละคำสันธานได้ และควรใช้

อนุประโยคในประโยคใหญ่ รวมถึงการใช้รูปแทน เช่น คำสรรพนาม คำบ่งชี้ เพื่อช่วยในการเชื่อมโยงเนื้อความ ได้เป็นธรรมชาติใกล้เคียงกับชาวญี่ปุ่น แต่จะเห็นได้ว่าปัจจุบันยังคงมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำสันธานของ ชาวญี่ปุ่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น และการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยยังคง ให้ความสำคัญกับหัวข้อเรื่องคำสันธานอยู่ นอกจากนี้แม้ว่างานวิจัยของสมเกียรติและงานวิจัยนี้จะศึกษาการใช้ คำสันธานในเรียงความจากคลังข้อมูลภาษาเช่นเดียวกัน แต่งานวิจัยของสมเกียรตินั้นเลือกศึกษาข้อมูล จากเรียงความประเภทแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการเปลี่ยนประเภทของเรียงความอาจทำให้ ผลการศึกษาที่ได้แตกต่างออกไป และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนทักษะด้านการเขียนภาษาญี่ปุ่น ได้หลากหลายสถานการณ์มากขึ้น ส่วนงานวิจัยของพัชรพรพรรณ สุวรรณภฏ (2564) มีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อผิดพลาดในการใช้คำสันธานโดยเปรียบเทียบกับชาวญี่ปุ่นซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ สำหรับการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะ こそ จึง ทำให้ยังไม่เห็นภาพรวมของการใช้คำสันธานประเภทอื่นซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียน การสอนสำหรับผู้เรียนชาวไทยโดยเฉพาะทักษะด้านการเขียนภาษาญี่ปุ่น

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ เรียงความจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS (International Corpus of Japanese As a Second Language) หรือคลังข้อมูลภาษาของผู้เรียนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่สอง ซึ่งถูกคิดค้นและพัฒนาโดยสถาบันวิจัยภาษาญี่ปุ่นแห่งชาติ และได้รับการเผยแพร่ให้ใช้บริการได้โดยทั่วไปตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2016 ผู้เรียนชาวต่างชาติที่ใช้เป็นตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเป็นกลุ่มที่เรียนอยู่ในประเทศญี่ปุ่น และ เรียนอยู่ในต่างประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย สเปน ไทย ตุรกี เยอรมันนี ฮังการี ฝรั่งเศส เวียดนาม รัสเซีย อังกฤษ เกาหลีใต้ และจีน สำหรับเครื่องมือที่นำมาใช้ในงานวิจัยนี้คือ คลังข้อมูลภาษา I-JAS และแบบนับจำนวนครั้งการใช้ คำสันธาน

3.2 กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาของงานวิจัยนี้คือ เรียงความที่เขียนโดยผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย และชาวญี่ปุ่นเรื่อง 「私たちの食生活：ファストフードと家庭料理」 ซึ่งมีขนาดความยาวประมาณ 600 อักขร โดย แบ่งออกเป็นเรียงความที่เขียนโดยผู้เรียนชาวไทยจำนวน 28 เรียงความ และเรียงความที่เขียนโดยชาวญี่ปุ่น จำนวน 48 เรียงความ²

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยเริ่มจากการสมัครเพื่อขอใช้บริการคลังข้อมูลภาษา I-JAS หลังจาก เข้าใช้บริการแล้วจึงเลือกข้อมูลประเภทเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย
- 2) ผู้วิจัยรวบรวมเรียงความของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มโดยแบ่งเป็นเรียงความของผู้เรียนชาวไทย จำนวน 28 เรียงความและชาวญี่ปุ่นจำนวน 48 เรียงความ

² เนื่องจากข้อมูลประเภทเรียงความจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS เป็นส่วนที่ไม่ได้บังคับให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องให้ข้อมูลจึงทำให้จำนวนเรียงความที่ปรากฏในคลังข้อมูลไม่เท่ากัน

- 3) ผู้วิจัยแบ่งประเภทคำสันธานโดยอ้างอิงจาก 市川 (1978) และนับจำนวนครั้งของคำสันธานแต่ละประเภทที่พบในเรียงความของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบนับจำนวนครั้งการใช้คำสันธาน
- 4) ในเรียงความหนึ่งเรียงความอาจพบคำสันธานเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งเนื่องจากความเคยชินส่วนตัวในการใช้ภาษาของผู้เขียน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนับจำนวนเรียงความที่พบคำสันธานนั้นแล้วคำนวณหาอัตราการปรากฏของคำสันธานที่พบในเรียงความต่อจำนวนเรียงความทั้งหมด และแสดงผลออกมาเป็นอัตราร้อยละโดยใช้หลักการคำนวณดังนี้

<p>อัตราร้อยละที่พบในเรียงความของผู้เรียนชาวไทย</p> $\frac{\text{จำนวนเรียงความที่พบการใช้คำสันธาน}}{\text{จำนวนเรียงความทั้งหมด (28)}} = \times 100$

<p>อัตราร้อยละที่พบในเรียงความของชาวญี่ปุ่น</p> $\frac{\text{จำนวนเรียงความที่พบการใช้คำสันธาน}}{\text{จำนวนเรียงความทั้งหมด (48)}} = \times 100$

- 5) ผู้วิจัยจะให้ชาวญี่ปุ่นจำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบการใช้คำสันธานในเรียงความของผู้เรียนชาวไทย โดยพิจารณาประเด็นดังนี้คือ การใช้คำสันธานอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามความหมาย การไม่ใช้คำสันธานมากเกินไปจนความจำเป็น และการไม่ละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความ หลังจากนั้น จะนำผลที่ได้จากการตรวจสอบไปใช้เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับการใช้คำสันธานของชาวญี่ปุ่น
- 6) ขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยจะสรุปและวิเคราะห์การใช้คำสันธานของผู้เรียนชาวไทยและเปรียบเทียบกับการใช้ของชาวญี่ปุ่น โดยอ้างอิงจากหลักการใช้คำสันธานในภาษาญี่ปุ่นจาก 日本語記述文法研究会編 (2009) 『現代日本語文法 7 第 12 部 談話 第 13 部 待遇表現』 และ グループ・ジャマシイ (2003) 『教師と学習者のための日本語文型辞典』 เป็นต้น

3.4 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้คือ การศึกษาข้อมูลภาษาเขียนประเภทเรียงความจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS ซึ่งจากการสำรวจเบื้องต้น เรียงความเป็นข้อมูลที่พบการใช้คำสันธานเป็นจำนวนมากจึงเหมาะสมที่จะนำมาศึกษาวิเคราะห์ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะคำสันธานเท่านั้น ไม่นับรวมคำช่วยสันธาน เช่น が และと เป็นต้น

4. ผลการศึกษา

4.1 อัตราการปรากฏของคำสันธานที่พบในเรียงความต่อจำนวนเรียงความทั้งหมด

จากการนับจำนวนเรียงความที่พบคำสันธานและคำนวณหาอัตราการปรากฏต่อจำนวนเรียงความทั้งหมดสามารถสรุปจำนวนเรียงความและอัตราการปรากฏได้ดังนี้

ตารางที่ 1 อัตราการปรากฏของคำสันธานที่พบในเรียงความต่อจำนวนเรียงความทั้งหมด

ประเภท	คำสันธาน	เรียงความของ ชาวญี่ปุ่น (JJ) 48 เรียงความ		เรียงความของผู้เรียนชาวไทย (TTH) 28 เรียงความ	
		จำนวนเรียงความ	ร้อยละ	จำนวนเรียงความ	ร้อยละ
ตามความ (順接)	だから	1	2.08	12	42.86
	それで	0	0.00	5	17.86
	したがって	2	4.17	3	10.71
	そこで	2	4.17	0	0.00
	すると	0	0.00	1	3.57
	そのため	1	2.08	1	3.57
	ゆえに	1	2.08	0	0.00
	よって	1	2.08	0	0.00
แย้งความ (逆接)	しかし	28	58.33	22	78.57
	けれども	0	0.00	1	3.57
	だが	3	6.25	2	7.14
	でも	2	4.17	7	25.00
	それなのに	0	0.00	1	3.57
	ところが	0	0.00	3	10.71
	しかしながら	2	4.17	1	3.57
เพิ่มความ (添加)	そして	13	27.08	8	28.57
	それから	1	2.08	1	3.57
	その上	1	2.08	2	7.14
	それに	2	4.17	16	57.14
	さらに	8	16.67	3	10.71
	それにしても	0	0.00	2	7.14
	しかも	1	2.08	0	0.00
	なおかつ	2	4.17	0	0.00
	また	20	41.67	10	35.71
	かつ	2	4.17	0	0.00

ตารางที่ 1 อัตราการปรากฏของคำสันธานที่พบในเรียงความต่อจำนวนเรียงความทั้งหมด

ประเภท	คำสันธาน	เรียงความของ ชาวญี่ปุ่น (JJ)		เรียงความของผู้เรียนชาวไทย (TTH)	
		จำนวนเรียงความ	ร้อยละ	จำนวนเรียงความ	ร้อยละ
เทียบความ (对比)	むしろ	1	2.08	0	0.00
	一方	15	31.25	4	14.29
	それに対して	5	10.42	1	3.57
	逆に	3	6.25	1	3.57
	その反面	2	4.17	2	7.14
	反対に	1	2.08	2	7.14
	または	0	0.00	1	3.57
	それとも	1	2.08	0	0.00
เปลี่ยนความ (转换)	ところで	0	0.00	1	3.57
	では・それでは	1	2.08	2	7.14
ซ้ำความ (同列)	つまり	4	8.33	4	14.29
	要するに	1	2.08	0	0.00
	例えば	7	14.58	7	25.00
	とりわけ	1	2.08	0	0.00
เสริมความ (補足)	なぜなら	3	6.25	4	14.29
	というのは	0	0.00	1	3.57
	ただし	3	6.25	3	10.71
	ただ	4	8.33	0	0.00
ยกตัวอย่าง (列举)	はじめに	0	0.00	1	3.57
	次に	2	4.17	2	7.14
	一つ目・二つ目	2	4.17	2	7.14
	最後	0	0.00	1	3.57
	特に	5	10.42	4	14.29
สรุปความ (まとめ)	このように	3	6.25	2	7.14

(คำนวณโดยผู้เขียน)

จากอัตราการปรากฏของคำสันธานในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจะเห็นได้ว่ามีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ส่วนที่เหมือนกัน คือ คำสันธานที่กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นจำนวนมาก ได้แก่ *しかし* *また* และ *そして* ซึ่ง *しかし* เป็นคำสันธานที่ถูกใช้มากที่สุด โดยมีอัตราการปรากฏในเรียงความของชาวญี่ปุ่นร้อยละ 58.33 และในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยร้อยละ 78.57 สำหรับส่วนที่แตกต่างกันคือ คำสันธานที่กลุ่มตัวอย่างใช้โดยมีอัตราการปรากฏในเรียงความต่างกันมากกว่าร้อยละ 15 ได้แก่ *だから* (JJJ 2.08/TTH 42.86) *それで* (JJJ 0.00/TTH 17.86) *でも* (JJJ 4.17/TTH 25.00) *それに* (JJJ 4.17/TTH 57.14) และ *一方* (JJJ 31.25/TTH 14.29)

4.2 ลักษณะการใช้คำสันธานที่พบในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

จากข้อมูลอัตราการปรากฏของคำสันธานในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวไทยตามที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้นสามารถสรุปอัตราร้อยละของคำสันธานที่พบเป็นจำนวนมากที่สุด 5 อันดับได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 อัตราการปรากฏของคำสันธานที่พบในเรียงความต่อจำนวนเรียงความทั้งหมด

อันดับ	เรียงความของชาวญี่ปุ่น (JJJ) 48 เรียงความ		เรียงความของผู้เรียนชาวไทย (TTH) 28 เรียงความ	
	คำสันธาน	ร้อยละ	คำสันธาน	ร้อยละ
1	しかし	58.33	しかし	78.57
2	また	41.67	それに	57.14
3	一方	31.25	だから	42.86
4	そして	27.08	また	35.71
5	さらに	16.67	そして	28.57

(คำนวณโดยผู้เขียน)

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า การเลือกใช้คำสันธานที่พบเป็นจำนวนมาก 5 อันดับ อาจมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับเรียงความจากคลังข้อมูลภาษาที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้หัวข้อเรื่องวิถีการกินเกี่ยวกับอาหารจานด่วนและอาหารที่บ้านซึ่งกลุ่มตัวอย่างมักจะบรรยายโดยเปรียบเทียบว่าอาหารทั้งสองชนิดมีข้อดีหรือข้อเสียอย่างไร หรือตนเองมีความชื่นชอบอาหารชนิดใดมากกว่า จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้คำสันธานประเภทแย้งความและเทียบความถูกเลือกนำมาใช้เป็นจำนวนมาก หลังจากเปรียบเทียบอาหารทั้งสองชนิดแล้วกลุ่มตัวอย่างยังมักจะอธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้ตนเองได้เปรียบเทียบไปเช่นนั้นจึงอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้คำสันธานประเภทเพิ่มความและตามความถูกเลือกนำมาใช้เป็นจำนวนมากเช่นกัน

สำหรับอัตราการปรากฏของคำสันธานที่พบในการเขียนเรียงความ จะเห็นได้ว่า *しかし* (JJJ 58.33/TTH 78.57) *また* (JJJ 41.67/TTH 35.71) และ *そして* (JJJ 27.08/TTH 28.57) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มใช้เป็นจำนวนมากซึ่งสาเหตุที่ส่งผลให้พบการใช้ทั้งสามคำเป็นจำนวนมากเนื่องจากเป็นคำสันธานที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เขียนเรียงความเกี่ยวกับหัวข้อตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความแตกต่างอัตราการปรากฏระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มพบว่า อัตราการปรากฏของ *しかし* มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 20.24 ในขณะที่อัตราการปรากฏของ *そして* ของผู้เรียนชาวไทยกลับไม่ได้แตกต่างจากชาวญี่ปุ่นมากนัก ซึ่ง

ไม่สอดคล้องกับผลการสำรวจของพัชราพรรณ สุวรรณภู (2564) ที่พบการใช้ そして ของผู้เรียนชาวไทยมากกว่า ชาวญี่ปุ่น ความแตกต่างของผลการสำรวจข้างต้นอาจมีสาเหตุจากประเภทของข้อมูลที่คัดเลือกมาจากคลังข้อมูล ภาษาจึงส่งผลให้ปริมาณการใช้ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน กล่าวคืองานวิจัยของพัชราพรรณ คัดเลือกข้อมูลประเภท ภาษาพูด ได้แก่ การบรรยายภาพและบทสนทนา ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยนี้ที่เลือกข้อมูลจากการเขียนเรียงความ

นอกจากพบคำสันธานที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มใช้เป็นจำนวนมากแล้ว ยังพบอัตราการปรากฏของคำสันธาน บางส่วนที่มีปริมาณการใช้แตกต่างกัน กล่าวคือ ชาวญี่ปุ่นใช้ 一方 มากกว่าผู้เรียนชาวไทยโดยมีอัตราการปรากฏ ร้อยละ 31.25 ซึ่งสูงกว่าของผู้เรียนชาวไทยที่มีอัตราการปรากฏร้อยละ 14.29 ในขณะที่ผู้เรียนชาวไทยใช้ それに และ だから มากกว่าชาวญี่ปุ่นโดยมีอัตราการปรากฏร้อยละ 57.14 และ 42.86 ซึ่งสูงกว่าของชาวญี่ปุ่นที่มีอัตราการปรากฏเพียงร้อยละ 4.17 และ 2.08 ตามลำดับ ดังนั้นเพื่อให้เห็นถึงลักษณะการนำคำสันธานไปใช้จริงในการ เขียนเรียงความของผู้เรียนชาวไทย ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างเรียงความที่มีอัตราการปรากฏของคำสันธานที่แตกต่าง กันของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

4.2.1 การใช้ しかし ในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

しかし เป็นคำสันธานที่พบการใช้มากที่สุดในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวไทย (ร้อยละ 58.33 และ 78.57) โดยกลุ่มตัวอย่างจะใช้ しかし เพื่อแสดงความขัดแย้งกันเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของอาหารจานด่วน และอาหารที่บ้านตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น เนื่องจากคำสันธานนี้สามารถนำไปใช้เชื่อมเนื้อความในสถานการณ์ ที่แสดงความขัดแย้งได้โดยทั่วไป และสามารถนำไปใช้ในภาษาเขียน (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 79, 教師と学習者のための日本語文型辞典, 2003, p. 138) จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นเลือกใช้ในการเขียนเรียงความ ดังตัวอย่างที่ (1)

(ตัวอย่างที่ 1)

ファースト・フードと家庭での食事、一体どちらがよいのだろう。ファースト・フードと言えば『早い・安い』という想像ができる。忙しい人にとってはよい条件となっている。しかし、毎食『早い・安い』だけでは体が悲鳴をあげてしまうことだろう。確かに、簡単に胃を満たすことはできるが、栄養面ではどうだろうか。高炭水化物・高脂質とバランスが取れておらず、さらに心も満たされないだろう。一方で、手作りの家庭料理はどうだろうか。時間はかかってしまうが、栄養バランスも考え作られているし、なによりも時間をかけた分だけの気持ちが入っている。心も体も一緒に満たせるのだ。一人でささっと食べるのではなく食事の楽しい時間を共有できるすばらしい時間 となっている。現在、食の欧米が進んでおり、食事形態も多様化してきている。また、忙しく日々過ごしている人も多いだろう。しかし、忙しいからこそ食事の時間だけでもゆっくりと話をしながら食べることも必要なのではないかと思う。世界で母は一人だけしかいない。そんな母が一生懸命、愛情込めて作ってくれた食事を食べられる家庭料理は貴重であるし、大切にしてくべきだと思う。もう一度自分の食生活を見直し、考える必要があるのではないか。

(JJJ014)

จากตัวอย่างที่ (1) จะเห็นได้ว่า ชาวญี่ปุ่นใช้ しかし เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกันของเนื้อความ ระหว่าง「忙しい人にとってはよい条件となっている。」กับ「毎食『早い・安い』だけでは体が悲鳴をあげてしまうことだろう。」และเนื้อความระหว่าง「現在、食の欧米が進んでおり、食事形態も多様化してきている。また、

忙しく日々過ごしている人も多いだろう」 กับ 「忙しいからこそ食事の時間だけでもゆっくりと話をしながら食べることも必要なのではないかと思う。」 นอกจากนี้การใช้ しかし ในเรียงความแล้วยังเห็นได้ว่า ชาวญี่ปุ่นใช้ 一方 เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบด้วยเช่นกันดังจะเห็นได้จากการเชื่อมเนื้อความระหว่าง 「高炭水化物・高脂質とバランスが取れておらず、さらに心も満たされないだろう。」 กับ 「手作りの家庭料理はどうだろうか。時間はかかってしまうが、栄養バランスも考え作られているし、なによりも時間をかけた分だけの気持ちが入っている。」

จากการสำรวจการใช้ しかし ของผู้เรียนชาวไทยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้คำนี้เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกันของสองเนื้อความได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามยังพบการใช้ผิดความหมายดังตัวอย่างที่ (2)

(ตัวอย่างที่ 2)

皆さんは毎日料理を食べると思います。最近色々な料理がたくさんあります。ファストフードや家の料理などがあります。ファストフードは急に作って、すぐに食べられた料理だという意味です。形も色もおいしそうに作られました。ファストフードの長所がたくさんあります。一つ目は一般的に食べられます。どこでもファストフード店がたくさんあります。二つ目は忙しい時でもファストフード店に入って、すぐに食べられます。しかし、ファストフードの短所があります。一つ目は栄養が体に足りない。ファストフードは野菜があまり入れなくて、化学調味料や化学物質がたくさん入れますから、栄養失調になるかもしれません。二つ目はファストフードは不衛生です。古い料理かどうか分からないので、バクテリアがあるかもしれません。家の料理は家族のメンバーで作った料理だという意味です。家の料理の長所がたくさんあります。一つ目はお母さんの手作りの料理は野菜や肉や卵などれましたから、栄養がたくさんもらえます。二つ目は家の料理を安心して、いつも新鮮な料理を食べられます。毎日お母さんは新鮮な材料で料理を作ります。しかし、家の料理の短所があります。一つ目は複雑な作り方なので、料理を時間がたくさんかかって作ります。二つ目はいい材料で作ったから、料理代がファストフードより高い。私は平日に寮で住んでいますから、いつも大学の食堂で料理を食べます。一品料理やメニューにします。しかし、栄養があまりもらえなくて、不衛生かもしれません。健康になるために、できるだけ暖かい料理が衛星料理を食べるようにします。しかし、> (そして)、土日祝日に家を帰れば、お母さんの手作り料理が食べられます。健康になるのは毎日食事をする時に何を体の中に取り入れるものだ。それで、新鮮で栄養がある料理を食べるべきだと思います。

(TTH028)

จากตัวอย่างที่ (2) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ しかし เพื่อเชื่อมเนื้อความ 「健康になるために、できるだけ暖かい料理が衛星料理を食べるようにします。」 กับ 「土日祝日に家を帰れば、お母さんの手作り料理が食べられます。」 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเนื้อความแล้วจะเห็นได้ว่า ทั้งสองเนื้อความไม่ได้แสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกัน แต่เนื้อความส่วนท้ายเป็นการเสริมข้อมูลให้กับเนื้อความส่วนหน้า ดังนั้นผู้เรียนชาวไทยควรใช้ そして ซึ่งเป็นคำสันธานที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการเพิ่มเติมข้อมูลที่มีเนื้อหาไปในทางเดียวกัน (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 86-87, 教師と学習者のための日本語文型辞典, 2003, p. 170) จึงจะช่วยให้ประโยคเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม นอกจากนี้หากพิจารณาเรียงความข้างต้น จะเห็นได้ว่าแม้ผู้เรียนชาวไทยสามารถใช้ しかし ได้อย่างถูกต้องก็ตาม แต่กลับพบรูปแบบของการเชื่อมเนื้อความแบบขัดแย้งกันเพียงอย่างเดียวซึ่งแตกต่างจากเรียงความของชาวญี่ปุ่นในตัวอย่างที่ (1) ที่มีการใช้ 一方 เพื่อเชื่อมเนื้อความแบบเปรียบเทียบด้วย

4.2.2 การใช้ それ ในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

それ เป็นคำสันธานที่พบการใช้เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 57.14 ในเรียงความของผู้เรียนชาวไทย เนื่องจากเป็นคำที่ใช้เพื่ออธิบายและเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่ได้เปรียบเทียบอาหารจานด่วนกับอาหารที่บ้านตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น อย่างไรก็ตามพบการใช้ それ ในเรียงความของชาวญี่ปุ่นเพียงแค่ร้อยละ 4.17 เท่านั้น โดยชาวญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะใช้คำสันธานประเภทเพิ่มความค้ำอีกมากกว่า เช่น また そして และ さらに เป็นต้น

(ตัวอย่างที่ 3)

あらゆる行動は自己責任だと言われる社会だが、食の選択も私たちの責任による。街に出れば迷ってしまうほどの飲食店が立ち並び、料理サイトやレシピ本のおかげで私たちは色々な料理を作ることができる。選ぶ自由があるからこそ、その結果を引き受けるのもまた、自分自身なのだ。ファーストフードは何よりも生活時間の短縮ができる。それに、あのハンバーガーの味を自分で再現するのはおそらく不可能だ。しかし、1 か月ハンバーガーを食べ続けたあの男を思い出してみると、あれを食べて良いことがあるとは思えない。それに、ファーストフードは意外と高くつく。生活習慣病の一因とも言われる食べ物にワンコイン(以上) かけるとするのは、割に合わないような気がする。それでは、家庭料理は健康的にも経済的にも安心なので、私たちは家庭料理を選択するべきだろうか。忙しい 現代人にとってはそれも考えものだ。(省略)

(JJJ020)

จากตัวอย่างที่ (3) จะเห็นได้ว่า ชาวญี่ปุ่นใช้ それ เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มเติมข้อมูลไปในทางเดียวกันของสองเนื้อความระหว่าง「ファーストフードは何よりも生活時間の短縮ができる。」กับ「あのハンバーガーの味を自分で再現するのはおそらく不可能だ。」 นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมข้อมูลไปในทางเดียวกันของเนื้อความระหว่าง「しかし、1 か月ハンバーガーを食べ続けたあの男を思い出してみると、あれを食べて良いことがあるとは思えない。」กับ「ファーストフードは意外と高くつく。」

จากการสำรวจการใช้ それ ของผู้เรียนชาวไทยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้คำนี้เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มเติมข้อมูลไปในทางเดียวกันของสองเนื้อความได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามคำนี้เป็นคำที่ชาวญี่ปุ่นไม่นิยมใช้และยังพบการใช้ผิดความหมายดังตัวอย่างที่ (4)

(ตัวอย่างที่ 4)

あなたの毎日食べている料理はどうか？家で作ったものを食べているのか、ファーストフードを食べているのか。それに > (そして)、別々の長所と短所がわかるのか。考えよう。家で作った料理は、自分で材料を選ぶので、清浄だし安全である。しかし、作るのに時間がかかるのである。それに、準備もめんどうくさいと思う。それに対して、ファーストフードは、そんなに時間がかからなくて、早く食べることができる。あまり時間がない人に合うと思う。ただし、作る材料はどうか、作り方はどうか、清浄かどうか、わからないので、時々おなかを壊すこともある。(省略)

(TTH001)

จากตัวอย่างที่ (4) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ それ เพื่อเชื่อมเนื้อความ「あなたの毎日食べている料理はどうか？家で作ったものを食べているのか、ファーストフードを食べているのか。」กับ「別々の長所と短所がわかるのか。考えよう。」 แม้ทั้งสองเนื้อความจะแสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มความค้ำ แต่การใช้ それ นั้นเนื้อความ

ส่วนท้ายต้องมีจุดเชื่อมโยงกับเนื้อความส่วนหน้า (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 90) ซึ่งในสถานการณ์นี้ ไม่ได้มีจุดเชื่อมโยงกันระหว่างสองเนื้อความแต่เป็นการแสดงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ *それに* ยังเป็นคำที่มักใช้ในภาษาพูด (教師と学習者のための日本語文型辞典, 2003, p. 177) ดังนั้นผู้เรียนชาวไทยควรใช้ *そして* ซึ่งเป็นคำสันธานที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการเพิ่มเติมข้อมูลที่มีเนื้อหาไปในทางเดียวกัน และยังสามารถแสดงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 86-87, 教師と学習者のための日本語文型辞典, 2003, p. 170) จึงจะช่วยให้ประโยคเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม

4.2.3 การใช้ *だから* ในเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

だから เป็นคำสันธานที่พบการใช้เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 42.86 ในเรียงความของผู้เรียนชาวไทย เนื่องจากเป็นคำที่ใช้เพื่ออธิบายถึงเหตุและผลเกี่ยวกับประเด็นที่ได้เปรียบเทียบกับอาหารจานด่วนกับอาหารที่บ้าน นอกจากนี้ *だから* ยังเป็นรูปธรรมดาของ *ですから* ซึ่งเป็นคำที่ถูกแนะนำในหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นจึงอาจมีส่วนทำให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับการใช้คำดังกล่าวเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเหตุและผล อย่างไรก็ตามไม่พบการใช้ *だから* ในเรียงความของชาวญี่ปุ่น ซึ่งอาจมีสาเหตุจากที่มีลักษณะของภาษาพูดจึงทำให้ไม่นิยมนำมาใช้ในงานเขียน จากการสำรวจการใช้ *だから* ของผู้เรียนชาวไทยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้คำนี้เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเหตุและผลของสองเนื้อความ อย่างไรก็ตามพบการใช้ผิดความหมายดังตัวอย่างที่ (5)

(ตัวอย่างที่ 5)

(省略) ファーストフードは飽和脂肪がたくさんあって、栄養のバランスを取らないです。ファーストフードを食べるばかり人の健康は体重が増えるだけではなく、年を取るから大変病気になるかもしれません。次は自分で作る料理です。料理を作る人はやはり良質の材料を使って、体によくて、栄養がたくさんありますけど、料理を作ることは時間がかかります。それに、掃除することもしますから、ファーストフードより便利ではありません。現在、人々は、早く食べられる料理は自分で作る料理より食べて、ファーストフードの人气がだんだん増えてきました。でも、これはよくないと思います。だから > (そして)、こんなことが進んでいて、人々の健康が悪くなってくると思います。もし、時間があれば、体に気をつけることを忘れないで、自分で作る料理を食べたほうが良いと思います。

(TTH030)

จากตัวอย่างที่ (5) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ *だから* เพื่อเชื่อมเนื้อความ 「現在、人々は、早く食べられる料理は自分で作る料理より食べて、ファーストフードの人气がだんだん増えてきました。でも、これはよくないと思います。」 กับ 「こんなことが進んでいて、人々の健康が悪くなってくると思います。」 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเนื้อความแล้วจะเห็นได้ว่า ทั้งสองเนื้อความไม่ได้แสดงความสัมพันธ์แบบเหตุและผล แต่เป็นการแสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มความและมีความต่อเนื่อง ดังนั้นในสถานการณ์นี้ผู้เรียนชาวไทยควรใช้ *そして* ซึ่งเป็นคำสันธานที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการเพิ่มเติมข้อมูลที่มีเนื้อหาไปในทางเดียวกัน และยังสามารถแสดงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 86-87, 教師と学習者のための日本語文型辞典, 2003, p. 170) จึงจะช่วยให้ประโยคเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม

4.2.4 การใช้ มา ในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

また เป็นคำสันธานที่พบการใช้เป็นจำนวนมากทั้งในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวไทย (ร้อยละ 41.67 และ 35.71) โดยกลุ่มตัวอย่างจะใช้คำนี้เพื่ออธิบายและเพิ่มเติมข้อมูลในการเปรียบเทียบอาหารจานด่วนและอาหารที่บ้านตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น また ยังเป็นคำสันธานที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์การยกตัวอย่างข้อมูล โดยเฉพาะในภาษาเขียน เช่น การเขียนอธิบาย และการเขียนสรุปความ เป็นต้น (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 125-126) จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นเลือกใช้เพื่อเชื่อมเนื้อความที่แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกันในการเขียนเรียงความดังตัวอย่างที่ (6)

(ตัวอย่างที่ 6)

ファースト・フードと家庭料理では、それぞれに良い点悪い点を持っている。ファースト・フードは時間がない時に素早く買うことができ、すぐに作られた物を手頃な価格で美味しく食べることができるという利点がある。しかし、栄養面はどうだろう。野菜が少なく、揚げ物などでカロリーや脂質が高いイメージがあり栄養は偏っているはずだ。また、柔らかい物が多いため、すぐに噛んで次から次へと飲み込めるイメージがあり、よく噛みゆっくり食べることが良いと言われている食生活のあり方には適していないと考える。その反面家庭料理は、手作りのため時間が要するという欠点はあるが、栄養を考えて作れば適切な栄養量を摂取することができる。調味料を調節することができるため、過度に塩分などを摂取することが少なくすむ。自分で何を入れて作るかわかるため安全であるというような利点がある。(省略)

(JJJ015)

จากตัวอย่างที่ (6) จะเห็นได้ว่า ชาวญี่ปุ่นใช้ มา เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกันของสองเนื้อความระหว่าง 「野菜が少なく、揚げ物などでカロリーや脂質が高いイメージがあり栄養は偏っているはずだ。」 กับ 「柔らかい物が多いため、すぐに噛んで次から次へと飲み込めるイメージがあり、よく噛みゆっくり食べることが良いと言われている食生活のあり方には適していないと考える。」

จากการสำรวจการใช้ มา ของผู้เรียนชาวไทยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้คำนี้เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มความของสองเนื้อความได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามพบการใช้ผิดความหมายดังตัวอย่างที่ (7)

(ตัวอย่างที่ 7)

時代がたつにつれて、我々の食べ物が変わってきたとよく言われた。例えば、様々な果物や肉など入れて新しい味ができたり、見かけなかった料理が見かけるようになったりできたようだ。確かに、人間の生活の一因で料理が様々になってきた。また > (その中でも)、現在、外食する人が増えた。反対に、家庭食が減ってきたそう。確かに、外食というと、ファーストフードが最初に思い浮かぶはずだと思う。それはファーストフード店がどこでもあるからだ。それに、だれでもいつでも買ってすぐに食べられるのが便利で様々なメニューを選べるので、特に若者の中で大人気があるようだ。その理由で、ファーストフード店が世界中に広がっていく。しかし、色々な研究調査によると、ファーストフードはハイカロリーでよく食べる人に 太ってさせるとか健康に悪くさせるとかそうだ。栄養がたっぷりない料理ようだのとらえてしまったそうだ。(省略)

(TTH010)

จากตัวอย่างที่ (7) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ また เพื่อเชื่อมเนื้อความ 「確かに、人間の生活の一因で料理が様々になってきた。」 กับ 「現在、外食する人が増えた。」 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเนื้อความแล้วจะเห็นได้ว่า ทั้งสองเนื้อความไม่ได้แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกัน แต่เป็นการแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อความส่วนหน้า ดังนั้นในสถานการณ์นี้ผู้เรียนชาวไทยควรใช้ その中でも ซึ่งเป็นคำสันธานที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่แสดงรายละเอียดหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมจากเนื้อความส่วนหน้า (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 99) จึงจะช่วยให้ประโยคเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม

4.2.5 การใช้ そして ในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

そして เป็นคำสันธานที่พบการใช้ทั้งในเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวไทย (ร้อยละ 27.08 และ 28.57) โดยกลุ่มตัวอย่างจะใช้คำนี้เพื่ออธิบายและเพิ่มเติมข้อมูลในการเปรียบเทียบอาหารจานด่วนและอาหารที่บ้าน เช่นเดียวกับ また เนื่องจาก そして เป็นคำสันธานที่สามารถใช้เชื่อมเนื้อความที่แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกัน เชื่อมเนื้อความที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา และเชื่อมค่านามที่บอกความหมายในทางเดียวกันได้ รวมถึงสามารถนำมาใช้ในภาษาเขียน (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 86-87, 教師と学習者のための日本語文型辞典, 2003, p. 170) จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นนำมาใช้เพื่อเชื่อมเนื้อความดังตัวอย่างที่ (8)

(ตัวอย่างที่ 8)

「食べる」が多様化している。狩猟・採集から農耕そして加工食品へと人間の食生活は、様々な変化を遂げてきた。衣食住は人間らしい生活の基本であり、その中でも「食」のスタイルは、細胞すべてに影響を及ぼす人間の生物的な側面を支えるものである。20世紀を象徴するものとして「ファストフード」産業の誕生が挙げられるだろう。ここで挙げる「ファストフード」とは、いわゆるハンバーガーに代表される大型工場で大量生産され、対面式に販売され（セルフサービス）、安価でなおかつ世界中で同じ味を享受できる食べ物を指したい。ファストフードは若者や子育て世帯の味方だ。ファストフード店は、若者にはとにかくお金がかからず友人たちと長時間居座れる場所を提供してくれる。子育て世帯には、子どもをターゲットにした魅力的なおまけや、少しぐらい騒いでも気兼ねしなくてよい雰囲気、そして自宅で調理する分の時間や労力のコストカットを提供してくれる。何より計算され尽くした「味」に、若者も子育て中の親世代も懐かしさを覚え、子どもはすっかり虜となる。しかしこれらは油脂が過剰だ。それが病気の根源、肥満を引き起こす。(省略)

(JJJ019)

จากตัวอย่างที่ (8) จะเห็นได้ว่า ชาวญี่ปุ่นใช้ そして เพื่อเชื่อมค่านามที่บอกความหมายในทางเดียวกันเกี่ยวกับวิธีการกินของมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากประโยคที่บรรยายไว้ว่า 「食べる」が多様化している。狩猟・採集から農耕そして加工食品へと人間の食生活は、様々な変化を遂げてきた。」 นอกจากนี้ยังใช้เพื่อเชื่อมเนื้อความที่แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกันระหว่าง 「ファストフード店は、若者にはとにかくお金がかからず友人たちと長時間居座れる場所を提供してくれる。子育て世帯には、子どもをターゲットにした魅力的なおまけや、少しぐらい騒いでも気兼ねしなくてよい雰囲気。」 กับ 「自宅で調理する分の時間や労力のコストカットを提供してくれる。」

จากการสำรวจการใช้ そして ของผู้เรียนชาวไทยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้คำนี้เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มความของสองเนื้อความได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามยังไม่พบการใช้เพื่อเชื่อมค่านามที่บอกความหมายในทางเดียวกันและยังพบการใช้ผิดความหมายดังตัวอย่างที่ (9)

(ตัวอย่างที่ 9)

食べることは人間命に切要なことである。現在は私たちが食べ物を買いに出かけやすい。いろいろな食べ物があるからだ。ファストフードとか家で食べ物を作る材料とかたくさん あって行く。しかし、何でもやりかたは一長一短と同じ、人々による選んだ。ファストフードは値段が高くなって、便利で、時間がすこしかかって、何所でも買えた。とにかく、栄養が不衛生かもしれない。それに、食べ物を作る材料とやりかたが不潔かもしれない。そして > (しかし)、家で作る食べ物は材料を心配しない。私たちはベスト材料を選べた。また、背決で心配しないやりかたを信ずんだ。でも、材料を準備することとやりかたの時間がすこし長い時間がかかった。(省略)

(TTH048)

จากตัวอย่างที่ (9) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ そして เพื่อเชื่อมเนื้อความ 「ファストフードは値段が高くなって、便利で、時間がすこしかかって、何所でも買えた。とにかく、栄養が不衛生かもしれない。それに、食べ物を作る材料とやりかたが不潔かもしれない。」 กับ 「家で作る食べ物は材料を心配しない。」 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเนื้อความแล้วจะเห็นได้ว่า ทั้งสองเนื้อความไม่ได้แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกัน แต่เป็นแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกันระหว่างสองเนื้อความ ดังนั้นในสถานการณ์นี้ผู้เรียนชาวไทยควรใช้ しかし ซึ่งเป็นคำสันธานที่ใช้แสดงความขัดแย้งจึงจะช่วยให้ประโยคเชื่อมโยงกันอย่างถูกต้อง

4.2.6 ปัญหาการใช้คำสันธานในเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

4.2.6.1 การใช้คำสันธานมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

จากการสำรวจการใช้คำสันธานของผู้เรียนชาวไทยพบเรียงความที่มีการใช้คำสันธานมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นจำนวน 5 เรียงความ หรือคิดเป็นร้อยละ 17.86 ของเรียงความทั้งหมดจำนวน 28 เรียงความ การใช้คำสันธานลักษณะนี้แสดงให้เห็นได้ตามตัวอย่างที่ (10)

(ตัวอย่างที่ 10)

(省略) ファストフードには、野菜など少ないし、動物油脂などが多い。一方、家で作った料理は体に良いです。本当に生材料から作って、野菜なども自由にたくさん入れられます。好きな材料をたくさん入れたり、嫌な材料があったら入れられなくても良いし、自分が好きな味で食べられます。家で作った料理は、気持ちを作られた料理です。時間かかるし、学校や仕事から帰って疲れているし、料理を作るのは面倒だと言う人もいます。しかし、時間かかって面倒なことでも、気持ちを込めている料理を食べられると、疲れを消せると思います。忙しくて、食事のときだけ、ゆっくりしましょう。良い食事は良い体につながります。大変体を使って、これからもさらに使うではないのでしょうか。そのため、体に気をつけて、家で作った栄養の良い料理を食べたほうが良いでしょう。したがって、以上の理由で、私の意見は、現在の私たちの食事は家で作った料理のほうが良いと思います。

จากตัวอย่างที่ (10) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ したがって เพื่อเชื่อมเนื้อความ 「そのため、体に気をつけて、家で作った栄養の良い料理を食べたほうが良いでしょう。」 กับ 「家私の意見は、現在の私たちの食事は家で作った料理のほうが良いと思います。」 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเนื้อความที่ต่อเนื่องกันแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้ ทั้ง และ したがって ซึ่งเป็นคำสันธานที่ใช้เชื่อมเนื้อความเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเหตุและ

ผลเหมือนกัน นอกจากนี้ยังพบว่า มีการใช้ 以上の理由で ซึ่งเป็นคำที่ใช้เพื่อต้องการสรุปเหตุผลที่ได้กล่าวมาทั้งหมด และยังมีความหมายครอบคลุมคำว่า したがって ดังนั้นในสถานการณ์นี้ผู้เรียนชาวไทยจึงไม่ควรใช้ したがって จึงจะเหมาะสมกว่าและช่วยลดปัญหาการใช้คำสันธานมากเกินไป

4.2.6.2 การละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความ

จากการสำรวจการใช้คำสันธานของผู้เรียนชาวไทยพบเรียงความที่มีการละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความจำนวน 15 เรียงความ หรือคิดเป็นร้อยละ 53.57 ของเรียงความทั้งหมดจำนวน 28 เรียงความ การละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความแสดงให้เห็นได้ตามตัวอย่างที่ (11)

(ตัวอย่างที่ 11)

今日ピザ、KFC、ファーストフードを食べようか、自分で作った料理を食べようかと毎日考えたこと があるだろう。私たちの生活は毎日忙しく、自分で作った料理よりファーストフードを選ぶ人が多いかもしれない。アメリカにも私の国、タイにも最近、ファスト・フードが一番人気がある。(しかし) 全部油っぽくて、食べ物のアレンジが簡単で味が良いこと良くないこともある。多くのタイ人にファストフードは体に良くないという考えが含まれている。ファーストフードは味が濃く、量も多いため、満腹感が得られやすいのだが、油の量が多く野菜が少ないため、とても高カロリーな食事である。さらにビタミンやミネラルが少なく、栄養バランスが非常に悪いという問題点がある。パンと肉と、レタスなどの野菜が入っていて、ポテトも野菜だし、体に 悪そうには思えないという人もいるかもしれないが、一切れのレタスは気休めでしかないし、生野菜が多いので、量が多く見えても実際は見た目より少ないのである。それに、セットのドリンクやデザートなども甘いものが多く、ついつい余分に買ってしまい、さらに高カロリーになってしまいがちである。(省略)

(TTH011)

จากตัวอย่างที่ (11) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยละการใช้คำสันธานระหว่างเนื้อความ「アメリカにも私の国、タイにも最近、ファスト・フードが一番人気がある。」 กับ 「全部油っぽくて、食べ物のアレンジが簡単で味が良いこと良くないこともある。多くのタイ人にファストフードは体に良くないという考えが含まれている。」 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาทั้งสองเนื้อความแล้วจะเห็นได้ว่า เนื้อความด้านหน้าเป็นการบรรยายลักษณะด้านบวก ส่วนเนื้อความด้านหลังเป็นการบรรยายลักษณะด้านลบของอาหารจานด่วน ดังนั้นในสถานการณ์นี้ผู้เรียนชาวไทยควรเชื่อมโยงคด้วย しかし ซึ่งเป็นคำสันธานที่ใช้เชื่อมเนื้อความเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกันจึงจะช่วยให้ประโยคคงความต่อเนื่อง

5. สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาการใช้คำสันธานในเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การใช้คำสันธานในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยมีทั้งลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันกับชาวญี่ปุ่น ลักษณะที่เหมือนกันคือ ผู้เรียนชาวไทยใช้ しかし เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่น โดยพบอัตราการปรากฏของคำนี้มากที่สุดในเรียงความของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการสำรวจของ 石黒他 (2009) ที่พบจำนวนการใช้ しかし ของชาวญี่ปุ่นมากที่สุดจากคลังข้อมูลภาษาประเภทเรียงความ ลักษณะ

การใช้ *しかし* เป็นจำนวนมากอย่างเห็นได้ชัดนั้นอาจมีสาเหตุจากเรียงความที่ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการบรรยายเรื่องวิถีการกินเกี่ยวกับอาหารจานด่วน และอาหารที่บ้านจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมักใช้คำนี้เพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของอาหารทั้งสองชนิด นอกจากนี้ *しかし* ยังเป็นคำสันธานที่สามารถนำไปใช้เชื่อมเนื้อความในสถานการณ์ที่แสดงความขัดแย้งได้โดยทั่วไป สามารถนำไปใช้ในภาษาเขียน (日本語記述文法研究会編, 2022, p.79, 教師と学習者のための日本語文型辞典, 2003, p. 138) และในการเรียนการสอนด้านทักษะการเขียนภาษาญี่ปุ่นจึงทำให้ผู้เรียนชาวไทยมีความคุ้นเคยและเลือกใช้ในการเขียนเรียงความเป็นลำดับแรก

นอกจากนี้ยังมีลักษณะที่เหมือนกันอีกคือ ผู้เรียนชาวไทยใช้ *また* กับ *そして* ในปริมาณที่ใกล้เคียงกับชาวญี่ปุ่นซึ่งอาจมีสาเหตุจากทั้งสองคำเป็นคำสันธานประเภทเพิ่มความที่ผู้เรียนชาวไทยสามารถใช้เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลและอธิบายถึงสาเหตุที่ได้บรรยายเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของอาหารจานด่วนกับอาหารที่บ้าน นอกจากนี้ *また* ยังเป็นคำสันธานที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์การยกตัวอย่างข้อมูลในภาษาเขียน และ *そして* เป็นคำสันธานที่สามารถใช้เชื่อมเนื้อความที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์ และเชื่อมคำนามที่บอกความหมายในทางเดียวกันได้ รวมถึงเป็นคำสันธานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับเบื้องต้นตามที่ได้วิเคราะห์ไปข้างต้นจึงทำให้ผู้เรียนชาวไทยมักเลือกใช้ในการเชื่อมเนื้อความที่แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกัน

สำหรับลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันคือ พบการใช้ *それで* และ *だから* ในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยเป็นจำนวนมาก แต่กลับพบในเรียงความของชาวญี่ปุ่นน้อยมากซึ่งอาจมีสาเหตุจาก *それで* เป็นคำที่ใช้ในภาษาพูดและการใช้คำดังกล่าวเนื้อความส่วนท้ายจำเป็นต้องมีจุดเชื่อมโยงกับเนื้อความส่วนหน้าตามที่ได้วิเคราะห์ไปแล้วข้างต้นจึงส่งผลให้มีข้อจำกัดในการใช้ ในขณะที่ *だから* เป็นคำที่ใช้ในภาษาพูด ชาวญี่ปุ่นจึงไม่นิยมนำมาใช้ในงานเขียน นอกจากนี้ยังมีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันอีก คือ พบการใช้ *一方* และ *さらに* ในเรียงความของชาวญี่ปุ่นมากกว่าเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยซึ่งอาจมีสาเหตุจากทั้งสองคำเป็นคำสันธานสำหรับการเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับสูงจึงทำให้ผู้เรียนชาวไทยบางส่วนยังไม่รู้จักและไม่คุ้นเคยกับการใช้จึงทำให้มีอัตราการปรากฏในเรียงความไม่สูงมากนัก นอกจากนี้ลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันข้างต้นยังพบการใช้คำสันธานมากเกินความจำเป็นและการละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความ การใช้คำสันธานมากเกินความจำเป็นที่พบครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพัชราพรรณ สุวรรณภูฏ (2564) ที่พบการใช้ *そして* มากเกินความจำเป็นของผู้เรียนชาวไทยที่ใช้ทั้งเพื่อเป็นส่วนเพิ่มเติมของช่องว่างการสนทนา และเพื่อเชื่อมเหตุการณ์ทั้งหมดโดยไม่ได้คำนึงว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญสำหรับการละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความถือว่าเป็นผลการศึกษาที่แตกต่างไปจากงานวิจัยของสมเกียรติ เสงวีกิจวิช (2547) ที่เสนอไว้ว่า ผู้เรียนชาวไทยควรหลีกเลี่ยงการเชื่อมประโยคด้วยคำสันธานในสถานการณ์ที่สามารถละคำสันธานได้ และควรใช้อนุประโยคในประโยคใหญ่ และรูปแทน เช่น คำสรรพนาม คำบ่งชี้ อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาวิจัยสังเกตเห็นว่า ในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยมีการใช้อนุประโยคในประโยคใหญ่ และรูปแทน แต่ก็พบว่ายังมีกรณีละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความอยู่เป็นจำนวนมาก

จากลักษณะการใช้คำสันธานของผู้เรียนชาวไทยที่แตกต่างจากชาวญี่ปุ่นข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในสถานการณ์เชื่อมเนื้อความที่แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกันผู้เรียนชาวไทยจะเลือกใช้ *それで* เป็นลำดับแรกเนื่องจากเป็นคำที่ได้เรียนรู้และมีความคุ้นเคยตั้งแต่การเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้น อย่างไรก็ตามชาวญี่ปุ่นกลับเลือกใช้คำนี้น้อยมาก เนื่องจากเป็นคำที่มักใช้ในภาษาพูด และต้องพิจารณาถึงจุดเชื่อมโยงของเนื้อความ

ส่วนหน้ากับเนื้อความส่วนท้ายจึงอาจทำให้มีข้อจำกัดในการใช้ ดังนั้นสำหรับการเรียนการสอนทักษะการเขียนภาษาญี่ปุ่นในสถานการณ์ที่แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการแนะนำคำสันธานที่สามารถใช้ในภาษาเขียนได้ เช่น *さら* เพราะเป็นคำที่ชาวญี่ปุ่นเลือกใช้เป็นจำนวนมากโดยสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในสถานการณ์ของการยกตัวอย่างเหตุการณ์ตั้งแต่สองเหตุการณ์ขึ้นไปหรือสิ่งของตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป (日本語記述文法研究会編, 2022, p. 126) และควรเปรียบเทียบกับ *それ* ที่ชาวญี่ปุ่นมักใช้ในภาษาพูดโดยใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาทั้งรูปแบบภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างสำหรับการนำไปใช้ ในสถานการณ์เชื่อมเนื้อความที่แสดงความสัมพันธ์แบบเหตุและผล ผู้เรียนชาวไทยจะเลือกใช้ *だから* เป็นลำดับแรกเนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายเดียวกับ *ですから* ซึ่งเป็นคำที่ได้เรียนรู้และมีความคุ้นเคยตั้งแต่การเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้น อย่างไรก็ตามชาวญี่ปุ่นกลับเลือกใช้คำนี้น้อยมาก แต่จะมีการใช้คำอื่นในประเภทเดียวกันแทน ดังนั้นการเรียนการสอนทักษะการเขียนภาษาญี่ปุ่นในสถานการณ์ที่แสดงความสัมพันธ์แบบเหตุและผล ควรมีการเน้นย้ำกับผู้เรียนว่า *だから* เป็นคำที่ชาวญี่ปุ่นไม่นิยมใช้ในภาษาเขียน รวมถึงควรมีการแนะนำคำสันธานประเภทเดียวกัน เช่น *したがって* หรือ *そこで* ที่สามารถนำมาใช้ในงานเขียนได้โดยใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาเช่นเดียวกันกับการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่แสดงความสัมพันธ์แบบเพิ่มข้อมูลไปในทางเดียวกัน

นอกจากนี้ยังมีลักษณะการใช้คำสันธานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ พบการใช้ *一方* ในเรียงความของผู้เรียนชาวไทยค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเรียงความของชาวญี่ปุ่นที่พบทั้งคำว่า *一方* และ *しか* ในปริมาณใกล้เคียงกัน ผลการสำรวจดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า หากมีการเปรียบเทียบเนื้อความสองเนื้อความ ผู้เรียนชาวไทยมักจะเลือกใช้คำสันธานประเภทแย้งความเป็นหลัก ซึ่งในบางสถานการณ์สามารถแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างโดยไม่จำเป็นต้องแสดงความขัดแย้งเสมอไป ดังนั้นสำหรับการเรียนการสอนทักษะการเขียนภาษาญี่ปุ่น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า หลังจากแนะนำคำสันธานประเภทแย้งความเป็นหลักแล้วควรเพิ่มเติมการแนะนำคำสันธานประเภทเทียบความ เช่น *一方* เนื่องจากเป็นคำที่ชาวญี่ปุ่นเลือกใช้เป็นจำนวนมากซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวไทยสามารถเชื่อมเนื้อความได้หลากหลายมากขึ้นทั้งในกรณีที่แสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกันและเปรียบเทียบ

สำหรับลักษณะการใช้คำสันธานมากเกินไปและความจำเป็นและการละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการยกตัวอย่างทั้งสองลักษณะที่พบการใช้จริงในเรียงความจากคลังข้อมูลภาษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเชื่อมโยงประโยค โดยเฉพาะหัวข้อการละคำสันธานในสถานการณ์ที่ควรเชื่อมเนื้อความซึ่งพบเป็นจำนวนมากในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้สอนควรนำเสนอให้ผู้เรียนได้เห็นและเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ก่อนและหลังจากการเชื่อมเนื้อความด้วยคำสันธานว่าช่วยให้ประโยคคงความต่อเนื่องแตกต่างกันอย่างไร

6. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้อ้างอิงงานวิจัยของ พัทธาพรธม สุวรรณภูฏ (2564) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ *そして* ที่พบในเรื่องเล่าบรรยายภาพและบทสนทนาจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาของตนเอง ที่มุ่งพิจารณาการใช้คำสันธานทั้งหมดที่พบในข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าข้อมูลดังกล่าวจะมาจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS เช่นเดียวกัน แต่ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ยังจำกัดเฉพาะข้อมูลจากเรียงความของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยยังไม่ได้พิจารณาข้อมูลประเภทอื่น ๆ ดังนั้นจึงยังไม่สามารถกล่าวได้ว่า ผลการศึกษานี้เป็นตัวแทนของลักษณะการใช้คำสันธานของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไป

จึงจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลประเภทอื่น ได้แก่ การเล่าเรื่อง การบรรยายภาพ และการเขียนเล่าเรื่อง เป็นต้น จึงจะทำให้ผลการศึกษา มีความครอบคลุมมากขึ้นทั้งรูปแบบของภาษาพูดและภาษาเขียน นอกจากนี้การศึกษาคั้งนี้ ยังไม่ได้มีการพิจารณาระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นผู้เรียนชาวไทยจึงยังทำให้ไม่ทราบถึงความแตกต่างของ ลักษณะการใช้ระหว่างผู้เรียนชาวไทยแต่ละกลุ่ม ดังนั้นหากมีการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคตควรมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียน ตามระดับความสามารถทางภาษาเพื่อให้ทราบถึงลักษณะการใช้คำสันธานที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละกลุ่มซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการเขียนภาษาญี่ปุ่นให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละระดับ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กำชัย ทองหล่อ. (2537). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- ตาเกย์โร โทมิต้า, และปรียา อิงคาภิรมย์ โสริเอะ. (2540). *ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- พัชรภาพรณ สุวรรณภู. (2564). งานวิจัยเพื่อการสอนคำเชื่อม *soshite* สำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ศึกษาจาก *การใช้จริงในเรื่องเล่าบรรยายภาพและบทสนทนา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยไอซากา.
- สมเกียรติ เขวงกิจฉนิช. (2547). การเชื่อมประโยคในเรียงความภาษาญี่ปุ่นของผู้ศึกษาภาษาญี่ปุ่นชาวไทย. *วารสารศิลปศาสตร์*, 4(1), 48-67.
- อัญญายุทธ ชูศรี. (2563). *แปดประเด็นภาษาศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 3A Corporation. (2560). *มินนะ โนะ นิฮงโกะ 1 [2nd Edition]*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม.
- 3A Corporation. (2560). *มินนะ โนะ นิฮงโกะ 2 [2nd Edition]*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม.
- 石黒圭・阿保きみ枝・佐川祥予・中村紗弥子・劉洋 (2009). 「接続表現のジャンル別出現頻度について」『一橋大学留学生センター紀要』12, 73-85.
- 市川孝 (1978). 『国語教育のための文章論概説』教育出版.
- 落合哉人 (2019). 「LINEテキストチャットにおける分析単位の規定と接続表現の使用傾向」『筑波日本学研究』23, 83-112.
- 徐衛 (2020). 「日本語母語話者と学習者の学術論文における接続詞の調査」『花園大学文学部研究紀要』52, 19-25.
- グループ・ジャマシイ (2003). 『教師と学習者のための日本語文型辞典』. くろしお出版.
- 日本語記述文法研究会編 (2009). 『現代日本語文法 7 第 12 部談話 第 13 部待遇表現』. くろしお出版.
- 長谷川哲子 (2019). 「経験を語る談話における接続詞使用：「そして」の使用について」『Ex : エクス : 言語文化論集』101-122.

หน่วยงานผู้แต่ง: คณะมนุษยศาสตร์และนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

Affiliation: Faculty of Humanities and Communication Arts, Payap University

Corresponding email: phuwat.thainta@gmail.com

Received: 2022/06/27

Revised: 2022/08/03

Accepted: 2022/10/01